

GIÁO DỤC PHẨM CHẤT ĐẠO ĐỨC “KIỆM” CHO SINH VIÊN THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Lê Thị Hòa¹

TÓM TẮT

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến giáo dục đạo đức cách mạng cho thanh niên. Trong đó, Người cho rằng phẩm chất đạo đức “kiệm” là cần thiết và vô cùng quan trọng. Vậy phẩm chất “kiệm” theo tư tưởng Hồ Chí Minh là gì? Bao gồm những nội dung nào? Làm thế nào để giáo dục phẩm chất đạo đức “kiệm” cho sinh viên? Đó chính là nội dung và phạm vi nghiên cứu của bài viết này.

Từ khóa: Hồ Chí Minh, kiệm, sinh viên.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Phẩm chất đạo đức “kiệm” là một trong những nội dung quan trọng của tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng. Đây là phẩm chất gắn liền với đời sống hằng ngày và có ý nghĩa thiết thực trong sự nghiệp cách mạng. Thực hiện tiết kiệm không chỉ được biểu hiện trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc mà nó còn góp phần xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội. Sinh viên là một bộ phận ưu tú của thanh niên Việt Nam, họ sẽ là chủ nhân tương lai của đất nước và phần đông họ nhận thức được lối sống “cần, kiệm” trong sinh hoạt hằng ngày. Tuy nhiên, trong thực tế có một số sinh viên chưa ý thức đúng về phẩm chất “kiệm” dẫn đến một số hành động lãng phí về thời gian, sức lao động, của cải gắn liền với biểu hiện tiêu cực như tiêu tiền bừa bãi, không có kế hoạch, sống hoang phí. Do đó, vấn đề giáo dục phẩm chất “kiệm” cho sinh viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh là cần thiết, giúp sinh viên hoàn thiện nhân cách, phẩm chất đạo đức, lối sống tốt đẹp đáp ứng yêu cầu của công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay.

2. NỘI DUNG

2.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về phẩm chất đạo đức “kiệm”

Theo Hồ Chí Minh thực hành “cần, kiệm, liêm, chính” là nền tảng của đạo đức cách mạng. Người đã chỉ ra một cách cụ thể tiết kiệm là gì? Vì sao phải tiết kiệm? Tiết kiệm những gì? Ai cần tiết kiệm?

Tiết kiệm là gì? Hồ Chí Minh chỉ ra rằng tiết kiệm là không xa xỉ, không hoang phí, không bừa bãi. Tiết kiệm không phải là bủn xỉn, mà những việc ích lợi cho đồng bào, cho Tổ quốc, thì bao nhiêu công, tốn bao nhiêu của cũng vui lòng. Tiết kiệm là tích cực. “Tiết kiệm không phải là ép bộ đội, cán bộ và nhân dân nhịn ăn, nhịn mặc. Trái lại, tiết kiệm cốt

¹ Giảng viên khoa Lý luận Chính Trị - Luật, Trường Đại học Hồng Đức

để giúp vào tăng gia sản xuất, mà tăng gia sản xuất là để dần dần nâng cao mức sống của bộ đội, cán bộ và nhân dân. Nói theo lối khoa học, thì tiết kiệm là tích cực, chứ không phải là tiêu cực” [5; tr.352].

Vì sao phải tiết kiệm? Để phục vụ kháng chiến và kiến quốc. Để tăng thêm tiền vốn xây dựng đất nước. Điều này càng quan trọng khi nước ta là nước dân chủ nhân dân, không thể tích lũy vốn theo kiểu thực dân, đế quốc bằng cách cướp bóc thuộc địa, bóc lột công nhân, nông dân, vay nợ nước ngoài, để nhanh chóng đưa nước ta ra khỏi tình trạng nghèo nàn lạc hậu.

Theo Người, nội dung của tiết kiệm bao gồm tiết kiệm sức lao động, tiết kiệm thời giờ và tiết kiệm tiền của. Người nói rằng tiết kiệm sức lao động tức là phải tổ chức sắp xếp cho khéo, phải nâng cao năng suất lao động, “1 người làm bằng 2, 3 người” [4; tr.124]. Tiết kiệm thời giờ. Bác nói: “Thời giờ tức là tiền bạc” [4; tr.123]; “Một tắc bóng là một thước vàng” [4; tr.123]. “Ai đưa vàng bạc vứt đi, là người điên rồ. Thì ai đưa thời giờ vứt đi, là người ngu dại” [4; tr.123].

Ai cần phải tiết kiệm. Tất cả mọi người đều phải tiết kiệm. Trước hết là các cơ quan, bộ đội, các xí nghiệp. Nội dung tiết kiệm phải cụ thể, thiết thực ngay trong vị trí công tác của mình. Bộ đội, chiến sĩ thì tiết kiệm đạn, quân nhu, chiến lợi phẩm...; cán bộ cơ quan hành chính thì tiết kiệm thời gian, giấy, mực...; cán bộ tư pháp tiết kiệm thời giờ cho dân khí triển khai nhanh công việc.

2.2. Biểu hiện của phẩm chất đạo đức “kiệm” trong sinh viên Việt Nam hiện nay

2.2.1. Mặt tích cực

Sinh viên là tầng lớp năng động trong xã hội và có khả năng hòa nhập nhanh vào môi trường mới. Hiện nay, có nhiều sinh viên nhận thức được công việc học tập của mình, chính vì thế họ tranh thủ thời gian ở trên lớp, giờ ra chơi ngồi đọc sách, từng nhóm thảo luận việc học hay ngồi mày mò, nghiên cứu một vấn đề nào đó liên quan đến sách vở thậm chí trao đổi bài ngay ở ghế đá trong sân trường. Nhiều bạn sinh viên ở lứa tuổi 18-20 hăng hái tham gia các cuộc hiến máu tình nguyện, tham gia mùa hè xanh, tuổi trẻ xung kích,... góp một phần sức trẻ vào công việc chung của cộng đồng. Bên cạnh đó, có những sinh viên luôn ý thức trong việc tiết kiệm của cải cho bản thân, gia đình, nhà trường và xã hội như thực hiện tốt giờ trái đất, không lãng phí sử dụng nước nơi mình ở cũng như nơi công cộng, sử dụng tiền gửi của gia đình vào mục đích học hành, công việc bản thân một cách chính đáng, khoa học, hợp lý. Ví dụ như sinh viên Nguyễn Thị Châu Loan hiện đang là sinh viên năm cuối của Học Viện Báo chí và Tuyên truyền. Mỗi tháng bố mẹ cho Loan 2.500.000 đồng để lo tiền nhà, sinh hoạt phí. Loan luôn là người rất nguyên tắc trong việc chi tiêu, do vậy đã phân chia và cân đối trong hằng ngày. Một nửa số tiền bố mẹ cho để trả tiền nhà, phụ phí sinh hoạt, nửa tiền còn lại bạn cố gắng tiết kiệm 500.000 - 1.000.000 đồng/tháng. Không những luôn biết tiết kiệm trong chi tiêu, Loan còn rất chăm chỉ học tập, 3 năm liên tiếp đạt danh hiệu sinh viên khá, giỏi nhận được học bổng của nhà trường. Số tiền học bổng Loan sử dụng để đóng học phí cho mỗi năm học. Đồng thời còn là cộng tác

viên viết bài cho các tòa soạn, các dự án để rèn nghề và kiếm thêm thu nhập. Chính vì vậy, Loan luôn dư dả và bố mẹ Loan cũng không phải lo lắng về các khoản tiền phát sinh. Nhờ các chi tiêu hợp lý, rạch ròi mà mỗi tháng Loan tiết kiệm được hơn 500.000 đồng (từ tiền bố mẹ cho và làm thêm). Một năm cô tiết kiệm được khoảng 7 triệu đồng, có những năm tiết kiệm được nhiều hơn. Số tiền tiết kiệm đó bạn dùng để mua những thứ phục vụ cho công việc học tập như: máy ảnh, điện thoại, sách vở” [3]. Hoặc ngoài chuyện ăn uống, sinh hoạt, trên nhiều diễn đàn sinh viên còn chia sẻ với nhau nhiều “mẹo” tiết kiệm như giặt chung quần áo, sử dụng “sim rác” vừa gọi điện vừa truy cập internet; đi chung xe đến trường, thư viện, học nhóm chung sách... Thay vì có thói quen đi xe máy, nhiều sinh viên chọn cách đi xe buýt thậm chí đi xe đạp, đi bộ đến trường để giảm bớt chi phí đi lại. Kim Huyền, sinh viên Trường cao đẳng Phát Thanh - Truyền hình II cho biết 1 tháng tiết kiệm gần 200.000 đồng tiền xăng xe, thay vì đi xe máy đến trường và nơi làm thêm thì bạn chọn cách đi xe buýt [7]. Sinh viên: Trần Thị Lan Anh (theo học chuyên ngành Quản trị kinh doanh, khoa Kinh tế - Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Hồng Đức, Thanh Hóa) cho biết hàng tháng bố mẹ gửi lên không nhiều (1.000.000 đồng/tháng) nhưng em vẫn sắp xếp hợp lý công việc học tập và chi phí sinh hoạt hàng ngày. Ngoài ra mỗi tháng Lan Anh còn tiết kiệm được 50.000 - 100.000 đồng từ số tiền đó.

Nhiều sinh viên đã nhiệt tình tham gia chương trình ủng hộ người nghèo, đồng bào bão lụt, quyên góp chung sức, hăng hái tham gia các hoạt động xã hội do các tổ chức Đoàn, Hội phát động tiết kiệm vì cộng đồng. Đồng đạo sinh viên đã tham gia nhiều hoạt động, phong trào cụ thể, thiết thực có ý nghĩa sâu sắc như: Xây dựng nhà tình thương, nhà tình nghĩa; Áo lụa tặng bà, Tấm chăn nghĩa tình ấm lòng mẹ; Gây quỹ vì người nghèo. Chẳng hạn, sinh viên: Nguyễn Thị Định, Lớp K19A Đại học Kế toán, khoa Kinh tế - Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Hồng Đức tham gia Câu lạc bộ “Hòa Bình Xanh” thực hiện nhiều chương trình kêu gọi tiết kiệm để tổ chức các hoạt động: Trung thu cho em, Đông âm, Quà tết,...

Từ những biểu hiện gắn với hành động cụ thể thiết thực trong đời sống hàng ngày, có thể thấy sinh viên hiện nay đang hình thành cho mình ý thức tích cực về thực hành tiết kiệm trong học tập cũng như lao động; mặt khác họ luôn có nhận thức đúng đắn, đầy đủ về vai trò, ý nghĩa của việc thực hiện “kiệm”. Bằng những việc làm trong thực tế như tiết kiệm về thời gian, sức khỏe, tiền của, sinh viên đã đạt được nhiều kết quả cho bản thân. Đồng thời tích cực chia sẻ hành động đó với sinh viên khác để họ thực hiện tốt việc thực hành tiết kiệm. Qua đó góp phần thúc đẩy tuyên truyền mọi người xung quanh tham gia các hoạt động từ thiện, tình nguyện giúp đỡ những người có hoàn cảnh khó khăn. Do vậy, việc sinh viên học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với thực hiện “kiệm” càng có ý nghĩa sâu sắc và tạo sức lan tỏa rộng lớn trong toàn xã hội hiện nay.

2.2.2. Mặt hạn chế

Trong khi nhiều sinh viên có ý thức tiết kiệm, tận dụng thời giờ hợp lý như đi làm thêm để tự trang trải cho cuộc sống thì một bộ phận không nhỏ sinh viên đang lãng phí thời gian, tiền của và sức khỏe. Thời gian là vốn quý nhất của mọi người. Tình trạng lãng

phí thời gian là hiện tượng phổ biến xảy ra ở sinh viên hiện nay. Đáng tiếc là phần lớn sinh viên không biết tận dụng và quý trọng thời gian. Đa số sinh viên sau những giờ học ở trường thì thời gian còn lại sử dụng vào những việc chưa hợp lý. Do hiện nay học theo hệ thống tín chỉ, sinh viên có nhiều “thời gian rỗi” hơn so với trước kia học theo niên chế. Học tín chỉ, thực chất là dành quyền chủ động cho sinh viên tự sắp xếp thời gian để tự học và nghiên cứu. Lên lớp, giáo viên chỉ có vai trò dẫn dắt và định hướng, còn lại sinh viên phải tự tìm hiểu vấn đề. Nhưng ngoài giờ lên lớp, sinh viên lên mạng để online, xem phim hay chơi game. Một số sinh viên nghiện game ngồi cả ngày bên máy vi tính, quên ăn, quên ngủ. Việc này đang làm hại sức khỏe, ảnh hưởng trực tiếp đến học tập, gây nguy hiểm đến tính mạng cho sinh viên. Thực tế cho thấy một số người còn thờ ơ với điều này. Một số sinh viên lãng phí sức khỏe vô ích. Ở đâu đó trong các xóm trọ nhỏ, sinh viên nam có ít tiền trong túi hoặc có cơ hội nào đó là rủ nhau đi ăn uống, thậm chí vay tiền người khác để đi chơi. Hoặc tình trạng không ít sinh viên sau khi rời khỏi phòng học vẫn không tắt quạt, không tắt điện sáng, máy chiếu; hay một hành động nhỏ như không tắt bóng điện ở hành lang của dãy phòng trọ để sáng suốt cả ngày lẫn đêm. Nhiều sinh viên không có ý thức trong việc sử dụng nước ở nơi công cộng như trường học, công viên, xóm trọ. Họ cứ “xả” thoải mái mà không hề suy nghĩ vì cho rằng nó là của công.

2.2.3. Nguyên nhân

Sự hạn chế trong biểu hiện của phẩm chất đạo đức “kiệm” ở sinh viên là do một số nguyên nhân chủ yếu sau đây:

Sự thiếu gương mẫu của gia đình, một bộ phận cán bộ, Đảng viên, nhân dân, những thầy cô trực tiếp tham gia vào công tác giáo dục phẩm chất “kiệm” cho sinh viên

Về phía gia đình, sự thiếu gương mẫu của ông bà, cha mẹ trong nếp sống hàng ngày, từ lời ăn tiếng nói đến những cử chỉ, hành động sẽ trực tiếp tác động đến con cháu. Tình trạng một số thành viên trong gia đình phô trương về hình thức, tiêu xài không hợp lý, sống không tiết kiệm, phung phí trong sinh hoạt hàng ngày cũng ảnh hưởng đến các con.

Về phía xã hội, bên cạnh mặt tích cực do xã hội mang lại, thì thực tiễn xã hội đang đặt ra những vấn đề tiêu cực. Đó là khoảng cách giữa lý luận với thực tiễn; lời nói với việc làm. Đặc biệt, tình trạng quan liêu, tham nhũng, lãng phí, lợi ích nhóm của không ít cán bộ Đảng viên, những người có chức quyền đang tác động trực tiếp đến tâm tư, tình cảm, suy nghĩ của sinh viên. Tình trạng tham nhũng, lãng phí vẫn còn nghiêm trọng với biểu hiện ngày càng tinh vi, phức tạp, gây bức xúc trong dư luận, ảnh hưởng đến niềm tin của sinh viên với Đảng với Nhà nước.

Cùng với hiện tượng suy thoái đạo đức của cán bộ Đảng viên, ở các trường đại học, cao đẳng còn có một bộ phận cán bộ, giảng viên thiếu gương mẫu trong tác phong, đạo đức, nhân cách. Một số cán bộ, giảng viên coi trọng hình thức, lợi dụng trang thiết bị công sở phục vụ vào mục đích cá nhân như sử dụng điện, nước không phù hợp; nhiều thầy cô lãng phí thời gian trên lớp không hoàn thành tiết dạy, ra sớm vào muộn hoặc có

tình trạng thầy cô bỏ tiết làm việc riêng làm ảnh hưởng đến uy tín của ngành giáo dục, làm tổn hại đến danh dự nhà giáo.

Các phong trào hoạt động Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên chưa thực sự thu hút sinh viên tham gia hào hứng thực hiện tiết kiệm

Đoàn thanh niên, Hội sinh viên là những tổ chức gần gũi với sinh viên. Tuy nhiên hiện nay, ở những cơ sở Đoàn, Hội còn hạn chế về số lượng người tham gia, nhiều phong trào được phát động nhưng chưa có hình thức phong phú, đa dạng thu hút, lôi cuốn sinh viên. Mặt khác, do sự phân bổ thời gian học tập giữa các môn học của sinh viên chưa hợp lý nên sinh viên chưa thể tham gia hoạt động Đoàn, Hội một cách nhiệt tình, có chất lượng. Trong quá trình tổ chức, phát động phong trào thực hành tiết kiệm còn hạn chế về năng lực người đứng đầu thực hiện.

Do năng lực tự giáo dục, tự nhận thức ở bản thân sinh viên về phẩm chất “kiệm” còn hạn chế

Bên cạnh những nhân tố khách quan, chúng ta cũng không thể phủ nhận những nguyên nhân thuộc về nhân tố chủ quan, đó là năng lực tự giáo dục, tự ý thức ở bản thân sinh viên về phẩm chất “kiệm”. Do đặc điểm nhân cách đạo đức chưa hoàn thiện, thích khám phá và dễ thích nghi với cái mới, kinh nghiệm sống còn ít nên từ nhận thức tới hành động của sinh viên còn nhiều yếu tố hạn chế như bông bột, ham chơi, đua đòi, thích hưởng thụ. Phần lớn sinh viên bước vào giảng đường đại học, ngoài những kiến thức khoa học đã được trang bị ở trường phổ thông, các em hầu như chưa được trang bị những kỹ năng sống độc lập cần thiết. Mỗi sinh viên khi rời môi trường gia đình, họ gần như phải tự lựa chọn, tự quyết định mọi vấn đề của mình. Song, dường như họ chưa chủ động trong việc phân bổ thời gian, sức lao động, tiền của một cách phù hợp, chính đáng. Vì thế có rất nhiều sinh viên có ý nghĩ sai lệch khi vào trường đại học là thỏa mãn thú vui, ăn chơi.

2.3. Một số giải pháp nhằm giáo dục, rèn luyện phẩm chất đạo đức “kiệm” cho sinh viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Từ sự phân tích những biểu hiện của phẩm chất đạo đức “kiệm” trong sinh viên Việt Nam hiện nay, trên cơ sở vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh, trong thời gian tới, theo tác giả cần thực hiện một số giải pháp sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của sinh viên về việc rèn luyện, phát huy phẩm chất đạo đức “kiệm” trong giai đoạn hiện nay

Nhận thức và thường xuyên thực hiện phẩm chất “kiệm” trong sinh viên là một việc làm cần thiết hiện nay. Giáo dục một cách thường xuyên, sâu rộng để sinh viên nhận thức sâu sắc và đầy đủ về phẩm chất “kiệm”: mỗi sinh viên biết quý trọng công sức lao động và tài sản của bản thân, của tập thể, của nhân dân; không xa hoa, lãng phí, không phô trương, hình thức; biết sử dụng tài sản của tập thể, của chính mình một cách có hiệu quả; tránh tư tưởng không phải của mình thì cứ dùng, cứ phá, không biết gìn giữ cẩn thận. Giáo dục sinh

viên nhận thức đúng về nội dung của phẩm chất đạo đức “kiệm” hiện nay: nếu trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, chuẩn mực đạo đức kiệm được thể hiện ở việc sẵn sàng quyên góp sức người, sức của để giành độc lập dân tộc và khắc phục những hậu quả do chiến tranh để lại thì ngày nay tiết kiệm là để đóng góp sức người, của cải vật chất phục vụ mục tiêu xây dựng nước nhà giàu mạnh. Từ đó, sinh viên có hiểu biết đúng đắn, có ý chí quyết tâm vượt qua khó khăn, thử thách, đưa đất nước hội nhập và phát triển.

Thứ hai, phát huy tính tích cực, tự giác của sinh viên trong việc thực hiện tiết kiệm

Tự giác là quá trình mà ở đó sinh viên có ý thức, trách nhiệm tham gia thực hiện tốt mọi công việc liên quan đến cá nhân và cộng đồng. Sinh viên tích cực tham gia thực hiện có hiệu quả cuộc vận động và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm. Trong hành động, sinh viên phải có tinh thần cầu thị tự học tập, sắp xếp thời gian biểu phù hợp; phải biết quý trọng sức khỏe để học tập, làm việc giúp ích cho gia đình và xã hội. Sinh viên ý thức được tiết kiệm tiền của gia đình, nhà trường và xã hội như: không lãng phí tiền bạc từ gia đình gửi hàng tháng, sử dụng tiền đúng mục đích, phù hợp với công việc học tập; biết giữ gìn cẩn thận tài sản của lớp, nhà trường, mở đóng cửa, tắt điện khi không có người trong phòng, đóng vòi nước sau khi không sử dụng, thực hiện giờ trái đất, hạn chế việc lên facebook khi không cần thiết. Phát huy tính tích cực, tự giác của sinh viên về thực hiện tiết kiệm có ý nghĩa to lớn, tạo động lực cho toàn dân tham gia cuộc vận động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đạt hiệu quả. Là chủ nhân tương lai của đất nước, sinh viên cần phải chuyên tâm học hành, nghiên cứu, tranh thủ thời gian rồi tham gia các hoạt động tình nguyện, chia sẻ cộng đồng, xã hội, tránh lãng phí thời gian vào những trò vô bổ. Đồng thời bản thân có ý thức nhắc nhở bạn bè, người thân, gia đình, mọi người xung quanh thực hành tiết kiệm.

Thứ ba, phát huy vai trò của gia đình, nhà trường và xã hội trong việc giáo dục ý thức tiết kiệm cho sinh viên

Trước hết, gia đình là nơi lưu giữ các giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc, là môi trường đầu tiên hình thành ý thức tiết kiệm cho sinh viên. Trong gia đình, ông bà, cha mẹ phải thật sự mẫu mực, làm gương cho con trẻ noi theo, thực hiện tốt chi tiêu hợp lý cho bản thân, gia đình, bố trí sắp xếp thời gian phù hợp, không gây lãng phí về sức lao động, thời gian và tiền của; tiết kiệm từ cái nhỏ đến cái to. Những người lớn tuổi trong gia đình phải thường xuyên nhắc nhở, động viên con, cháu không chỉ thực hiện kiệm tốt cho bản thân, gia đình mà góp phần thực hành tiết kiệm chung cho xã hội. Muốn thực hiện tốt việc tiết kiệm của cải cho đất nước, cho nhân dân, trước hết mỗi thành viên phải nhận thức và hành động tốt. Vì vậy vai trò của gia đình trong việc giáo dục sinh viên chiếm vị trí rất quan trọng. Để giáo dục ý thức tiết kiệm cho sinh viên, mỗi gia đình cần giữ gìn nề nếp gia phong, phát huy các giá trị đạo đức truyền thống, làm cho các giá trị đó ngày càng toả sáng.

Trong nhà trường, cán bộ, giảng viên phải gương mẫu trong tác phong, đạo đức, nhân cách; có lối sống giản dị, tiết kiệm là tấm gương sáng cho sinh viên noi theo; sử dụng hợp lý trang thiết bị công sở phục vụ vào mục đích cá nhân giảng dạy; thực hiện tốt nội

quy của nhà trường như không đi muộn về sớm, bỏ giờ, bỏ buổi dạy, cắt xén, dồn ép chương trình, làm ảnh hưởng đến kỷ cương, nề nếp của nhà trường.

Ở ngoài xã hội cần tích cực lên án hiện tượng tham nhũng, lãng phí của một bộ phận không nhỏ cán bộ, Đảng viên; “kiên quyết phòng, chống tham nhũng, lãng phí với yêu cầu chủ động phòng ngừa, không để xảy ra tham nhũng, lãng phí” [1; tr.211]. Bản thân sinh viên cần trực tiếp phê phán đấu tranh chống lại những hành vi của cán bộ làm tổn hại đến lợi ích quốc gia. Hiện nay, thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước ta thi đua nhà nhà tiết kiệm, người người tiết kiệm góp phần tác động không nhỏ đến thanh niên, sinh viên. Đồng thời chú trọng giáo dục phẩm chất “kiệm” cho sinh viên thông qua nêu gương người tốt như: gương sinh viên tiêu biểu trong phong trào quyên góp quỹ ủng hộ các em nhỏ bị khuyết tật, gương sáng của cá nhân, tập thể, các doanh nghiệp giúp đỡ chia sẻ tới các gia đình có hoàn cảnh khó khăn biết vươn lên trong học tập.

Thứ tư, phát huy vai trò của Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội sinh viên trong việc phát động hưởng ứng các phong trào tiết kiệm

Giáo dục lối sống tiết kiệm trong sinh viên là nhiệm vụ của toàn xã hội, trong đó Đoàn là tổ chức trực tiếp triển khai thực hiện. Lối sống tiết kiệm của sinh viên trước hết phải được thể hiện bằng những việc làm cụ thể ở các cơ sở đoàn, ở từng đoàn viên. Đoàn thanh niên, Hội sinh viên cần phát động hưởng ứng các phong trào có ý nghĩa thiết thực, gần gũi để sinh viên tham gia như: lập quỹ tiết kiệm giúp đỡ gia đình thương binh liệt sĩ, những người tàn tật khó khăn, ủng hộ đồng bào lũ lụt và tham gia các hoạt động kinh tế - xã hội góp phần hỗ trợ phát triển kinh tế văn hóa vùng sâu, vùng xa; giúp đỡ người nghèo, trẻ em mồ côi; quỹ quyên góp tiền, quần áo, sách vở cũ ủng hộ học sinh vùng cao; tổ chức sinh viên tham gia phong trào làm sạch vệ sinh môi trường, thu gom và phân loại phế liệu thải giúp ích trong việc tái tạo nguồn tài nguyên xanh của đất nước. Để phát huy vai trò nòng cốt của Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong phong trào này, nhất thiết phải xây dựng Đoàn vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Nâng cao chất lượng của tổ chức Đoàn và từng đoàn viên, sinh viên để bản thân họ hưởng ứng và nhiệt tình tham gia phong trào tiết kiệm một cách có hiệu quả và thiết thực.

Thứ năm, giáo dục phẩm chất “kiệm” thông qua tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh

Ngoài việc cán bộ, đảng viên, giảng viên, các bậc phụ huynh phải là tấm gương mẫu mực về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí thì việc giáo dục cho sinh viên học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là việc làm hết sức cần thiết. Bản thân Hồ Chí Minh là tấm gương mẫu mực để thanh niên, sinh viên noi theo. Sinh viên, thanh niên học tập và làm theo Hồ Chí Minh ở những hành động cụ thể, thực tế về tiết kiệm trong đời sống hàng ngày. Tiếp tục đẩy mạnh phong trào học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh là một giải pháp quan trọng nhằm hình thành đạo đức mới cho sinh viên. Giáo dục đạo đức cho sinh viên thông qua tấm gương đạo đức của Người là biện pháp cần thiết giúp cho sinh viên xây dựng động cơ phấn đấu, rèn luyện đúng đắn, không ngừng học tập và trau dồi phẩm chất đạo đức. Hiện nay, để nâng cao hiệu quả trong việc

thực hành tiết kiệm thì mỗi sinh viên cần tích cực tìm hiểu cuộc thi học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh. Từ đó, sinh viên có ý thức trách nhiệm trong việc xây dựng xã hội dân giàu, nước mạnh.

Thứ sáu, giáo dục phẩm “kiệm” gắn liền với việc đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân trong sinh viên

Hồ Chí Minh nói rằng chủ nghĩa cá nhân sinh ra tham ô, lãng phí, quan liêu. Các cấp ủy, tổ chức Đảng cần tuyên truyền sâu rộng trong sinh viên về tác hại và những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, để từ đó nhận diện rõ và có biện pháp ngăn chặn kịp thời; qua đó tạo sự chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động của mỗi sinh viên. Đồng thời, mỗi sinh viên phải thường xuyên thực hành dân chủ, tiến hành tự phê bình và phê bình một cách nghiêm túc, trở thành nền nếp trong sinh hoạt của bản thân, xem đây là một công cụ sắc bén trong đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân. Bên cạnh đó, bản thân sinh viên cần tích cực đấu tranh với các hiện tượng như biếu quà, đi phong bì thầy cô để được điểm cao hoặc không phải thi lại, quay cóp bài thi. Phát huy tốt vai trò của các cơ quan thông tin, truyền thông đại chúng để kiên quyết đấu tranh với mọi biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân trong sinh viên. Phải nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân.

3. KẾT LUẬN

Công cuộc đổi mới đất nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội đã và đang đặt ra những yêu cầu ngày càng cao đối với sự hình thành và phát triển những phẩm chất đạo đức tốt đẹp của con người Việt Nam. Trong đó, phẩm chất đạo đức “kiệm” thực sự có ý nghĩa sâu sắc, góp phần tạo nên nhân cách con người. Sinh viên là tầng lớp chiếm vị trí đặc biệt quan trọng trong xã hội, luôn đi đầu tiên phong cho sự nghiệp phát triển đất nước. Đồng thời họ là lực lượng xã hội đang hình thành và phát triển về tất cả các mặt nhân cách, đạo đức, tư tưởng, lối sống. Tuy nhiên hiện nay, một số ít sinh viên đang lãng phí thời gian, của cải, sức lao động, dẫn đến tình trạng không học tập, lao động, ăn chơi vô bổ làm tổn hại đến gia đình, nhà trường, xã hội. Vì vậy, việc giáo dục, rèn luyện phẩm chất đạo đức “kiệm” cho sinh viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh là cần thiết và phải làm thường xuyên. Thực hiện tốt điều này sẽ góp phần to lớn vào sự nghiệp xây dựng con người mới, đáp ứng cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc với phương châm “tiết kiệm, chống lãng phí”.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị Quốc Gia, Hà Nội.
- [2] Doanthanhvien.vn (2018), *10 sự kiện nổi bật của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh năm 2018*, [Http://trithuctre.doanthanhvien.vn](http://trithuctre.doanthanhvien.vn).
- [3] Nhật Hạ (Báo Đất Việt.vn) (2015), *Cô sinh viên tiết kiệm 500k/tháng mua được điện thoại, laptop trong 1 năm*, [Http://tiin.vn...co-sinh-vien-tiet-kiem-500k-thang-mua-duoc-dien-thoai-laptop-trong-1-nam...](http://tiin.vn...co-sinh-vien-tiet-kiem-500k-thang-mua-duoc-dien-thoai-laptop-trong-1-nam...)

- [4] *Hồ Chí Minh Toàn tập* (2011), tập 6, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [5] *Hồ Chí Minh Toàn tập* (2011), tập 7, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [6] Thu Hương (2014), Vai trò thanh niên trong phòng chống tham nhũng, [Http://vanhien.vn/news/Vai-tro-thanh-nien-trong-phong-chong-tham-nhung38343](http://vanhien.vn/news/Vai-tro-thanh-nien-trong-phong-chong-tham-nhung38343), ngày 14/5/2014.
- [7] Ngô Kiêm (2017), *Những cách tiết kiệm của sinh viên*, [Http://thanhniên.vn/gioi-tre/nhung-cach-tiet-kiem-cua-sinh-vien-872291.html](http://thanhniên.vn/gioi-tre/nhung-cach-tiet-kiem-cua-sinh-vien-872291.html) ngày 7/8/2018.

EDUCATING STUDENTS ON “SAVING MORALITY” BASED ON HO CHI MINH’S INDEOLOGY

Le Thi Hoa

ABSTRACT

Throughout his revolutionary life, Ho Chi Minh had always been concerned about the moral education of youth. He argues that the virtue of “saving” is necessary and very important. So what is the “saving” according to him? It includes what content? How to educate this quality to students? These are the content and scope of the study.

Keywords: *Ho Chi Minh, saving, students.*